

تفسیر قوانین در نظام حقوقی عرفی انگلستان و جامعه اروپا^۱

یان مک لود*

ترجمه: مهدی معنی

چکیده:

الفاظ و عبارات به کار گرفته شده در متن قانون، حکم قانونگذار را ظهور می‌بخشد اما مواردی نیز پیش می‌آید که الفاظ قانون به تنها یی یارای آشکار ساختن اراده قانونگذار و هدفی که از وضع آن قانون، داشته است را ندارد. از این رو باید با تفسیر متن به اراده قانونگذار رسید.

وظیفه تفسیر رسمی قوانین با قوه مقننه است (تفسیر قانونی) ولی محاکم نیز در حل و فصل مناقشتات، فارغ از این امر نیستند (تفسیر قضایی). تفسیر قضایی به روشهای مختلفی انجام می‌گیرد که مهمترین آنها عبارتند از: تفسیر تاریخی، تفسیر نظاممند، تفسیر محدود، تفسیر مبسوط، تفسیر با استفاده از مفهوم مخالف، تفسیر تحتاللفظی و تفسیر هدفگرا.

تفسیر تحتاللفظی متداللترین شیوه تفسیر قوانین است. این شیوه تفسیر سالها در نظام حقوقی کامن لو انگلستان معمول بود اما تدریجاً محاکم انگلستان از این روش عدول و به تفسیر هدفگرا گرایش پیدا کردند.

در مقاله حاضر مبانی تفسیر تحتاللفظی و تفسیر هدفگرا مورد بررسی و شیوه تفسیر قوانین در نظام حقوقی انگلستان و نظام حقوقی حاکم بر جامعه اروپا مورد مقایسه قرار گرفته است. در ترجمه مقاله، کلیه مطالب اساسی و مهم ذکر گردیده و مطالبی که از ترجمه آنها صرف نظر شده است نمونه آرائی اند که برای نظام حقوقی انگلستان اهمیت دارد.

۱. این مقاله بر مبنای نوشتاری تنظیم شده است که در ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۲ در مدرسه حقوق بروکلین به عنوان پاسخ به فراخوان مقاله در موضوع «تدوین و تفسیر قانون در محیطهای چندزبانه» ارائه شد.
* وکیل در بیوan عالی انگلستان و ولز و رئیس بخش حقوق دانشگاه متropolian لندن.

مقدمه

ورود انگلستان به جامعه اقتصادی اروپا^۱ موجب تحول چشمگیر در دو نظام حقوقی بزرگ جهان یعنی نظام حقوق عرفی (common law)^۲ مجری در انگلیس و نظام حقوق نوشته (civil law) مجری در جامعه اروپایی به غیر از انگلیس، گردید. از تفاوت‌های آشکار این دو نظام می‌توان به نظریه‌های حقوق انگلیس مبنی بر "برتری پارلمان" (از حیث قانونگذاری) و "رویه‌های الزام آور قضایی" که هیچ همتای در نظام حقوق نوشته یا رومی - ژرمن (از این پس در این مقاله از آن به نظام حقوق مدنی یاد می‌گردد) ندارند، اشاره کرد. با وجود محدودیت‌های ناشی از این نظریه‌ها که در عمل چندان مانع خلاقیت و ابتکار عمل نظام حقوقی انگلستان نشده است، ورود انگلستان به جامعه اروپا حداقل وجود برخی مشکلات را ظاهر می‌کند. برخی از این مشکلات ناشی از تفاوت شیوه معنا کردن الفاظ در روند تفسیر قوانین در انگلستان و شیوه هدفمند (یا غایتگرا، اگر بخواهیم از اصطلاحات حقوق مدنی استفاده کنیم) تفسیر قوانین در نظام حقوق مدنی حاکم بر اتحادیه اروپا است.

لرد دنینگ (Lord Denning) قاضی دادگاه پژوهش^۳ (در بخش مدنی) ضمن مقایسه شیوه قانونگذاری در انگلستان باشیوه قانونگذاری جامعه اروپایی نظر خود را

۱. عضویت بریتانیا در این اتحادیه در تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۲ رسمی آغاز شد. در عمل جامعه اقتصادی اروپایی پس از مدتی با عنوان جامعه اروپایی شناخته شد، اما این عنوان تا زمان پیمان ماستریخت (پیمان اتحادیه اروپایی یا TEU) به طور رسمی پذیرفته نشد. عنوان حقوق جامعه «Community law» بر عنوان پراسنگاه حقوق اتحادیه «Union law» ترجیح داده می‌شود، زیرا کلمه جامعه «Community» هنوز ضرورتاً ماهیتی حقوقی ندارد، در حالیکه اتحادیه «Union» نهادی سیاسی است.

۲. عبارت «نظام حقوق عرفی انگلیس» در اینجا در معنای مرسوم آن یعنی نظام حقوقی انگلیس و ولز استفاده می‌شود.

3. See HP Bulmer Ltd. v. J Bollinger SA [1974] 3 W.L.R. 202, 226 (Eng.)

دانگاه اروپایی نیز مینظر را در پرونده "Amministrazione della Finanze del Stato v. Simmenthal SpA" به این صورت بیان کرده است: قوانین جامعه اروپایی باید در تمام کشورهای عضو به طور کامل و یکسان اجرا شود.

(case 106/77, [1978] ECR 629, 643)

در این باره این چنین بیان می‌کند: "بدون شک دادگاه‌های انگلیس باید اصول یکسانی در تفسیر قانون را با دادگاه اروپایی دنبال کنند. در غیر این صورت بین اعضای جامعه اختلافاتی به وجود خواهد آمد که هیچ گاه حل نخواهد شد. (زیرا) همه دادگاه‌های کشورهای عضو جامعه اروپایی باید پیمان جامعه اروپایی را به یک طریق تفسیر کنند".

بحث ارائه شده در عبارت فوق نشان می‌دهد که این اندازه تفاوت قائل شدن بین شیوه‌های اروپایی و انگلیسی تفسیر قانون (دست کم درباره شیوه‌های کنونی تفسیر قانون در انگلیس) قبل از اقدام به مقایسه برداشت قضات انگلیسی از نظریه هدفگرایی در تفسیر با آنچه در دادگاه اروپایی از آن نظریه مورد استفاده قضات اروپایی قرار گرفته، نوعی اغراق است.

۲- تفسیر تحت اللفظی و هدفگرا (purposive) در حقوق انگلستان

در قرن نوزدهم میلادی دادگاه‌های انگلستان به شدت به تفسیر تحت اللفظی قانون متمایل بودند. برای مثال در پرونده Sussex Peerage¹ لرد تیندال (Lord Tindal) می‌گوید: "اگر واژه‌های قانون به خودی خود دقیق و صریح و به دور از ابهام باشند، بیش از توضیح آن واژگان در معنای عرفی و طبیعی آنها ضرورتی وجود ندارد. در چنین صورتی، کلمات خود بهترین توضیح دهنده قصد قانونگذارند".²

این اظهارات را می‌توان به عنوان تصریح به این امر دانست که تفسیر تحت اللفظی همان تفسیر هدفگرا است. هر چند چنین برداشتی از سخنان لرد اشر (Lord Esher) قاضی ارشد دادگاه پژوهش لندن ممکن نیست³: اشر می‌گوید: "اگر کلمات و عبارات یک قانون شفاف و واضح باشند باید از آنها تبعیت کرد. حتی اگر به

۱. برای ساده بودن متن، عبارت «دادگاه اروپایی» در این مقاله شامل دادگاه بدوي نیز خواهد بود.

2. The Sussex Peerage Case, 8 Eng. Rep. 1034, 1057 (H.L. 1844).

3. See id. at 1057. See also In Re Bernard Boaver [1915] 1 K.B. 21, 27.

4. Queen v. Judge of the City of London Court [1892] 1 Q.B. 273.

یک اشتباه آشکار منجر شود. اینکه آیا قانونگذار دچار اشتباه شده است یا خیر؟
ربطی به دادگاه ندارد.^۱

در دعوای *Whiteley v. Chappell*^۲ عملکرد تفسیر تحتاللفظی به تصویر کشیده شده است. این پرونده در رابطه با قانون جرم جعل هویت "شخص دارای حق رأی" می‌باشد.^۳ متهم، هویت شخصی را که نام وی در بین صاحبان حق رأی بوده اما در فاصله بین زمان ثبتنام و رأی‌گیری فوت کرده، جعل کرده است.^۴ اگر چه او در نگاه اول مجرم است ولی از آنجا که الفاظ و عبارات قانون می‌گوید: "شخص دارای حق رأی" تقاضای تجدیدنظر او به این علت که اشخاص فوت شده "دارای حق رأی نیستند" پذیرفته شد.^۵

با کمی دقیق در سابقه تاریخی این کونه تفسیر درمی‌یابیم، قرن نوزدهم به عنوان دوره اوج لفظگرایی، نوعی انحراف مؤقت در این روش تفسیر دیده می‌شود.^۶ به طور دقیق‌تر، در دورهٔ قبل از آن، و در زمانی که قوانین موضوعه به نسبت، منبع کم اهمیت‌تر حقوق بود، دادگاه‌های انگلیس بدون ملاحظه، گرایشی هدفگرا در تفسیر قانون اتخاذ می‌کردند؛ همان‌طور که اظهارات موجود در پرونده *Heydon*^۷ نشان می‌دهد:

1. *Id.* at 290.

2. *Whiteley v. Chappell* 4 Q.B. 147 (1868).

3. See *Personating at Election of Guardians of the Poor*, 14 & 15 Vict., ch. 105 §3 (1852) (Eng.). See also *Whiteley*, 4 Q.B. at 147.

4. *Whiteley*, 4 Q.B. at 147.

5. *Id.*

6. دلایل این انحراف از حوصله مقاله خارج است، اما می‌توان آن را به این صورت خلاصه کرد: ترکیب نظریه سنتی برتری قانونگذاری پارلمان و توسعه روزافزون حق انتخاب از زمان تصویب «قانون اصلاحات عظیم» ۱۸۲۲ م. به نظر می‌رسد در بخشی از قضات که نقش آنان انجام مستورات مقام عالی و پارلمانی بود، ذهنیتی خاص ایجاد کرد و - با توجه به معیارهای زمان - از نظر دموکراتیک به پارلمان اعتبار روزافزونی بخشید. بعلاوه، با توجه به سابقه فعالیت‌های انقلابی در قاره اروپا (به ویژه از سال ۱۷۹۸ تا ۱۸۴۸) قضات به شدت تردیدی در این امر دارند که بی‌اعتنایی به خواست عمومی بی‌آمنهای بالقوه‌ای دارند.

7. *Heydon's Case*, 76 Eng. Rep. 637, 638 (1584).

"برای تفسیر درست و اطمینان بخش قوانین موضوعه، چهار نکته باید مورد توجه و دقت قرار گیرد.

۱- حقوق عرفی قبل از وضع قوانین موضوعه چگونه بوده است؟

۲- شرارت و ناهنجاری که حقوق عرفی آن را پیش بینی نکرده، کدام است؟

۳- پارلمان برای حل معضل و جبران خسارت کشورهای مشترک المنافع چه چاره‌ای مقرر کرده است؟

۴- راه چاره واقعی و نیز وظیفه تمام قضات همواره این است که ساختاری را در پیش بگیرند تا با توجه به نیت واقعی مرتكب، مانع شرارت شود و درمان آن را تسریع کند، و مانع تکرار جرم گردد...“^۱

هر چند این رویکرد در زمان خود، جایش را به تفسیر تحتاللفظی داد، ولی در قرن بیستم دوباره تحت نام تفسیر هدفگرا ظهور کرد.

در واقع غالب و تقوی مکتب هدفگرایی به دوره پس از جنگ جهانی دوم مربوط می‌شود، زمانی که قوانین اجتماعی بسیاری وضع شدند.^۲ ممکن است کسی با توجه به برخی حقایق، تصور کند که بسیاری از قضات در آن دوره که افکار دموکراتیک به شدت دنبال می‌شد، به طور طبیعی احساس می‌کردند ارتقای اهداف قانونگذاری تا حد امکان، ضروری است. به هر حال، گذار از تفسیر تحتاللفظی به تفسیر هدفگرا به هر دلیلی اتفاق افتاده باشد، امری مسلم است. همان‌گونه که لرد دیپلوك (Lord Diplock) می‌گوید: "اگر کسی به مصوبات گذشته این مجلس نگاه کند ... به طور حتم در طول سی سال گذشته شواهدی را خواهد دید مبنی بر تغییر گرایشات کاملاً تحتاللفظی به سوی ساختار تفسیر هدفگرای قوانین موضوعه".^۳

۱. همان، ۶۲۸. مورد قبول است که لغت شرارت به اندازه نیت مرتكب، غیرمادی محسوب می‌شود.

۲. به عنوان نمونه، به قوانین متناظر مانند قانون خدمات سلامت ملی ۱۹۴۶م. و قانون پارکهای ملی و دسترسی به حومه ۱۹۶۹م. مراجعه کنید. در مورد اولی، به پی‌نوشت شماره ۷۵ توجه کنید و مطمح نظر در نمونه دوم نیز به خودی خود آشکار است.

3. Carter v. Bradbeer [1975] 1 W.L.R. 1204, 1208.

این تغییر البته تدریجی بوده است.

به نظر می‌رسد یک دلیل برای ظهور مجدد مکتب هدفگرها، درک ساده ولی کمی دیرهنگام این نکته است که تفسیر تحتاللفظی روشی باطل (اما در شرف بطلان یا از میان رفتن) است. در دعوی Bourne v. Norwich Crematorium Ltd¹ از دادگاه خواسته شده است در این باره اظهارنظر نماید که آیا احداث یک کوره جدید سوزاندن اجساد مشمول قوانین تخفیف مالیاتی می‌شود یا خیر؟² پاسخ به این سؤال منوط به آن است که اقدام مذکور مصدق عبارت "یک سازه یا ساختمان صنعتی" در قانون می‌شود یا خیر؟ این خود بستگی دارد به اینکه آیا از کوره مورد نظر در "تجارت که شامل تولید کالا یا مواد اولیه یا قرار دادن آنها در یک فرآیند است"³، استفاده می‌شود یا خیر؟ پاسخ اولیه قاضی دادگاه به این سؤال این چنین بود: "نهن انسان از نکر یک جسد به عنوان کالا و مواد اولیه به همان اندازه متعجب می‌شود که از این عقیده که آنچه در کوره سوزاندن اجساد انجام می‌شود نوعی قراردادن جسد انسان در یک فرآیند است. با این وجود، پرداخت کننده مالیات بر ادعای خود مصروف بوده و من باید این ادعا را بررسی کنم".⁴

نکته مورد نظر ما در تصعیم دادگاه این اظهارات رئیس دادگاه است: "وازگان انگلیسی از لغاتی که آنها را احاطه کرده اند، رنگ می‌پنیرند. جملات تنها مجموعه ای از کلمات نیستند که معنی آنها با مراجعه به فرهنگ لفت یا رویه قضایی به طور انتزاعی به دست آید و سپس دوباره با معنایی که برای آنها به عنوان لغات جدا از هم مشخص شده است، درون جمله قرار گیرند. لذا جمله یا عبارت معنایی می‌یابد که بدون تحریف زبان انگلیسی نمی‌تواند در بردارنده آن باشد. بدون شک یک واژه یا عبارت در مصوبات پارلمان باید با کمک گرفتن از رویه های قضایی و نیز از فرهنگ

1. Bourne (Inspector of Taxes) v. Norwich Crematorium Ltd. [1967] 1 W.L.R. 691, 695.

2. *Id.*

3. *Id.*

4. *Id.*

لغت اکر مایل باشید، تفسیر شود، اما پس از همه این مراحل و در پایان، نباید برای آن معنایی تفسیر شود که از تحمل عبارت خارج باشد.^۱

دلیل دیگر برای ظهور مجدد روش تفسیر هدفگرا آگاهی روزافزون به این امر است که این روش، تأثیر قوانین موضوعه را افزایش می‌دهد.^۲ مثال ذیل نمونه‌ای است از قدرت هدفگرایی در تحمیل نتایجی که هرگز از به کارگیری تفسیر تحت‌اللفظی حاصل نمی‌شود. البته مکتب هدفگرا تا جایی گسترش یافته که حتی برخی تمایلات سنتی حقوق انگلیس در حمایت بیش از حد از دفاع در پرونده‌های جزایی را کمرنگ کرده و حتی در برخی موارد باعث نقض حقوق مالکیت می‌گردد که صراحتاً توسط قانون اعطای شده است.

در دعوای Smith Hughes^۳ که مربوط به بخش اول از قانون تخلفات خیابانی مصوب ۱۹۵۹^۴ است؛ جلب کردن مشتری در خیابان ... با هدف فاحشه‌گری^۵، جرم محسوب می‌شود. در این پرونده از دادگاه عالی خواسته شده اظهارنظر نماید آیا این ماده موردی را که فاحشه‌ای از پشت پنجه یا داخل بالکن منزلی جلب‌نظر مردانی که در خیابانند رامی‌کنند، را شامل می‌شود یا خیر؟

در بدو امر (با برداشتی از ظاهر الفاظ ماده قانونی)، از آنجائی که زن موردنظر در خیابان نبوده است، مجرم بودن وی دست کم قابل بحث است. اما دادگاه با توصل به تفسیر هدفگرا این دیدگاه را رد نمود؛ لرد پارکر (Lord Parker) رئیس دادگاه در این خصوص می‌گوید: "هر کسی می‌داند که این قانون به قصد پاک و منزه کردن

1. *Id. at 696.*

2. برای نمونه، به اظهارات «لورد استین» درباره مفهوم تفسیر قانون تحت تأثیر تغییرات علمی متعاقب در پرونده ذیل مراجعه کنید:

R (on the Application of Quintavalle) v. Human Fertilization and Embryology Authority. R (on the Application of Quintavalle) v. Human Fertilization and Embryology Authority [2002] 1 F.C.R. 664.

3. *Smith v. Hughes*, [1960] 1 W.L.R. 830; see also Street Offences Act, 1959, 7 & 8 Eliz. 2,c. 57, 1(1), (Eng.).

4. The street offences Act 1959

5. ماده یک قانون جرائم خیابانی ۱۹۵۹م.

خیابانها وضع شده است، تا اینکه مردم بتوانند بدون اینکه کسی متعرض آنها گردد یا فاحشهای آنها را به سوی خود جلب کند، در خیابان تردد نمایند ... من برای تصمیم‌گیری بر این مبنای و تنها بر این مبنای مطمئن هستم".^۱

گرچه مروری بر پروندهایی از این دست می‌رساند که تفسیر هدفگرا روش جدید قضات انگلیسی در تفسیر قوانین است اما احکام صادره در این خصوص نسبت به اینکه چگونه باید قصد قانونگذار را تشخیص داد، چندان راهنمایی نمی‌کنند.

۳. تشخیص اهداف قانونگذاری در حقوق انگلیس

پس از ثابت کردن اینکه روش تفسیر هدفگرا در حقوق انگلستان روشنی غالب است، باید به تبیین ابزار تشخیص اهداف قانونگذاری پردازیم. حقوق انگلیس مانند همه نظامهای حقوقی که با گذشت زمان تکامل یافته‌اند دارای بیان واحد و قابل درکی از اهدافش نیست. به علاوه، این امر، یکی از نتایج غیررسمی و غیرمدون بودن قانون اساسی انگلستان است که هیچ توضیح ساده و شفافی از ارزشها و معیارهای اساسی و ابتدایی آن وجود ندارد.^۲ با این حال، عده کمی به دنبال انکار آنند که قانون اساسی انگلستان بر تقدم برخی ارزش‌های اساسی تأکید می‌کند، با مثالهای روشنی که

۱. همان، ۸۲۲ اطیینان «لورد پارکر» به اینکه هر کسی هدف از این قانون را می‌دانست، از این حقیقت ناشی می‌شد که تدوین آن بر کزارش کمیته جرایم همجنس‌گرایی و فحشاء به ریاست «جان وولفندن» متکی بوده است. گزارش جان وولفندن همان طور که به طور کلی دانسته می‌شد، باعث بحث‌های عمومی فراوانی شد. «گزارش کمیته جرایم همجنس‌گرایی و فحشاء»، ۲۴۷، ۱۹۵۷).

۲. حقوق‌دانان نظام عرفی انگلیس اغلب بر عمل گرا بودن حقوق عرفی تأکید می‌کنند. به پرونده نیل توجه کنید: R. Higher Education Funding Council ex parte Institute of Dental Surgery, [1994] 1 All E.R. 651

بدون شک حقوق عرفی که با طرح هر پرونده جدید توسعه خواهد یافت به طور کامل رضایت بخش نیست، نه دست کم تا هنگامی که تجربه می‌گوید در غیاب یک اصل پیشین، احکام ناسازگار و متناقض ظهور خواهد کرد. اما از محتوای احکام قضایی، اصول بیرون می‌آیند و اکثر عمل گرایی حقوق عرفی فضیلتی داشته باشد، همین است که این اصول بسیار مستحکم هستند. (سدلی جی. همان، ۱۶۶)

حمایت قانون از اشخاص در رسیدن به عدالت و مبارزه آن با سوء استفاده را نشان می دهد.^۱ به بیان دو نمونه برای تصویر این اهداف بسته می کنیم.

۱ - در پرونده *Anisminic v. Foreign Compensation Commission* مجلس اعيان انگلیس تصویب کرد که ماده قانونی که مقرر می دارد مقدار تعیین شده توسط کمیسیون تعیین غرامت^۲ "در هیچ دادگاهی زیر سؤال نخواهد رفت".^۳ مانع رسیدگی به این ادعا نمی شود که تعیین مقدار، فراتر از حد اختیارات بوده و اعتبار قانونی ندارد (و بنابراین، نمی توان دقیقاً به آن تعیین غرامت اطلاق کرد)^۴ به عبارت دیگر، اگر قصد قانونگذار شامل از میان بردن حق دسترسی اشخاص به دادگاهها برای زیر سؤال بردن قانونی بودن روند تصمیمگیری یک نهاد عمومی شود، پارلمان باید به آن تصریح کند، زیرا دادگاهها مایل نیستند تحت هیچ شرایط دیگری چنین فرضی را پذیرند.

۲ - در پرونده *Sigsworth*^۵ دادگاه برای جلوگیری از آنچه (نتیجه ای) که در محدوده قصد قانونگذار نبوده است، بر یک اصل اساسی در حقوق عرفی تکیه کرد که هر گونه بهره مند شدن از اعمال خطا را منع می کند.^۶

۱. ارزشیابی مانند اینها، البته در غرب لیبرال به عنوان یک کل، معمول است، و هیچ ادعایی در این مسئله وجود ندارد که این ارزشها خصوصیات منحصر به فرد نظام حقوقی انگلیس می باشد.

۲. کمیسیون تعیین غرامت خارجی^۷ طی قانون تعیین غرامت خارجی ۱۹۵۰م. تأسیس شد، برای آنکه به ادعاهای درخواست غرامت اتباع انگلیسی علیه دولتهای خارجی رسیدگی کند.

(Foreign Compensation Act, 1950, 14 Geo. 6, ch. 12, 4(4)(Eng.)
ضمون این قانون آن بود که یک دولت خارجی - که مسئول جبران خسارت اتباع انگلیسی است - باید مبلغ غرامت را به طور کامل به دولت انگلیس پرداخت کند، به نمایندگی از کسی که کمیسیون پرداخت غرامت خارجی به ادعای او را رسیدگی می کند و درباره آن قبل از تعیین میزان خسارت تصمیم می کیرد. پرونده مورد اشاره راجع به درخواست پرداخت خسارتی بود که از ملی کانال سوئز ناشی شده بود.

۳. قانون تعیین غرامت خارجی، (۴/۴).

4. *Anisminic*, 1 All E.R. at 221.

5. *In re Sigsworth*, [1935] 1 Ch. at 98.

6. *Id.* at 89.

گذشته از استناد به این اصول اساسی مانند آنچه در دو پرونده بالا بیان شد، دادگاههای انگلستان ممکن است از نشانه‌های مختلف برای کشف قصد قانونگذار مدد گیرند. برخی از آنها داخلی‌اند (در داخل متن قرار دارند) و برخی خارجی. در توضیح نشانه‌های داخلی باید گفت، همواره این احتمال وجود دارد که متن قانون شامل قسمتی باشد که قصد قانونگذار را تصریح کرده باشد. در عمل این موارد خیلی نادرند، برای مثال قانون اطفال سال ۱۹۸۹م، و قانون داوری سال ۱۹۹۶م دو نمونه از قوانینی‌اند که دست کم در آنها نوعی راهنمایی برای حل مشکلات تفسیر وجود دارد.^۱

در عمل مفیدترین نشانه، که در سطح جهان نیز وجود دارد، عناوین طولانی قوانین است، که می‌توانند بهترین راهنمایی برای پی بردن به اهداف کلی قانون باشند. همچنین است عنوان کوتاه گرچه در طبیعت عناوین کوتاه "نقش ممکن است قربانی

۱. ماده ۱ قانون اطفال ۱۹۸۹م. مقرر می‌باشد:

۱- مصلحت طفل: ۱. هنگامی که یک دادگاه سؤالی مطرح می‌کند درباره: الف. تربیت کودک و یا ب. اداره اموال کودک یا به کار گیری هر گونه درآمد حاصل از آن، مصلحت کودک پیرو حکم دادگاه خواهد بود. ۲. هر گاه در جریان رسیدگی، ابهامی راجع به تربیت کودک مطرح شود، دادگاه به این اصل کلی توجه خواهد کرد که هر گونه تأخیر در رفع ابهام ممکن است به مصالح کودک لطفه وارد سازد.

ماده اول قانون داوری ۱۹۹۶م. مقرر می‌دارد: ۱. اصول کلی؛ مواد این بخش از این قانون بر اصول ذیل بنا شده‌اند و بر مبنای آنها تفسیر خواهند شد: الف. موضوع داوری، به دست آوردن حکمی است برای دعوا، توسط محکمه‌ای بی‌طرف، بدون تأخیر و هزینه اضافی. ب. طرفین دعوا باید برای توافق بر سر چکوگنگی حل دعوای خود آزاد باشند، منوط به وجود شرایطی که جهت حفظ منافع عمومی ضروری است. چ. مسائلی که در این بخش رسیدگی می‌شود، نباید تداخلی داشته باشد، مگر با حکمی که از طریق همین بخش صادر شده است. (Arbitration Act, 1996, c. 23, § 1 (Eng.)

اختصار شده باشد^۱. همچنین می‌توان برای نیل به اهداف و مقاصد قانونگذار به نکات بیان شده در تبصره‌ها در حاشیه قانون، رجوع کرد^۲.

یک نمونه کلاسیک در این باره ماجرای پرونده آی است که شورای بخش به صاحب یک زمین اخطار می‌دهد تا محطی را که به تسهیلات منطقه خسارت شدیدی وارد می‌آورد، مرتب کند^۳. در این مورد قانون^۴ تنها درباره "یک باغ، مکان خالی یا هر فضای باز"^۵ تصویب شده است. سؤال برای دادگاه این بود که آیا این قانون شامل کارگاه اوراق کردن خودرو می‌شود یا خیر؟^۶

دادگاه با این که محل مزبور کاملاً یک فضای باز بود (یعنی پوشیده نشده بود)، معذک به سؤال مزبور، پاسخ منفی داد. یکی از مسیرهایی که قاضی با استدلال در آن، به چنین نتیجه‌ای رسید، توجه به تبصره ماده مزبور بود که "توانایی به نگهداری کامل زمین موات و غیره" بود که بدون شک حاکی از آن است که مکان مورد سؤال در این دسته از مکانهای مورد نظر قانونگذار قرار نمی‌گیرد. قاضی آپجان (Upjohn)، با اشاره به این تبصره و ارتباط آن با تفسیر ارائه شده، می‌گوید:

"به رغم اینکه تبصره یک ماده یک قسمت، نمی‌تواند زبان ماده را تحت فرمان و سلطه

1. (Scranton LJ, *In re Boaler*, 1 K.B. at 21)

برای مشاهده نمونه‌ای از یک عنوان کوتاه و یک عنوان بلند رجوع کنید به قانون ملی خدمات درمانی مصوب ۱۹۴۶م.

(*Boaler*, [1915] 1 K.B. 21 (Scrutton, LJ); National Health Services Act, 1946, 9 & 10 Geo. 6, c. 81 (Eng.)

2. Reference may also be made to marginal notes

3. Stephens v. Cuckfield Rural District Council, [1960] 2 Q.B. 373.

4. *Id.* at 376.

۵. ماده ۲۲ قانون برنامه‌ریزی شهری و کشوری مصوب ۱۹۴۷م.

۶. انجمن محلی زراعی کاکفیلد. (۱۹۶۰م). ۳۷۳. همچنین رجوع کنید به ماده ۲۲ قانون برنامه‌ریزی شهری و کشوری مصوب ۱۹۴۷م.

۷. انجمن محلی زراعی کاکفیلد (۱۹۶۰م)، ۳۷۴.

خود قرار نهد اما دست کم مجاز است که به هدف کلی و نکته‌ای که با ذکر تبصره مورد نظر بوده است، توجه کنیم^۱.

صرفنظر از محدوده خود قانون، مستنداتی که برای پی بردن به منظور قانونگذار به کار گرفته می‌شود به سه مرحله تقسیم می‌شوند: مرحله قبل از مصوبه پارلمانی، مرحله همزمان با تصویب پارلمانی و مرحله پس از آن قابل بررسی‌اند. مرحله پیش پارلمانی - مانند گزارش‌های کمیته‌های رسمی و کمیسیونهای مختلف و به طور کلی به این عنوان پذیرفتی است که در صدد مشخص کردن هدف، نه معنای، قانون تصویب شده است.^۲ از مستندات مرحله پارلمانی معمولاً با هدف تفسیر قانون، تنها در شرایط خیلی محدود استفاده می‌شود. مانند جایی که الف مصوبه‌ای قانونی اما دو پهلو یا مبهم باشد یا آن که منجر به یک نتیجه اشتباه شود؛ ب و یا مرحله پارلمانی^۳ شامل یک یا چند مورد از اظهارات یک وزیر یا ارائه کننده دیگر طرح به مجلس است و یا در صورت نیاز به همراه دیگر مستندات پارلمانی که برای فهم چنین اظهاراتی ضروری است. ج : و در شرایطی که اظهارات مورد استناد شفاف باشد.^۴

با توجه به این عناصر، در بسیاری پرونده‌ها، عنصر ابهام یا دو پهلو بودن مفاهیم قوانین بی‌تردید وجود دارد یا دست کم یک وکیل مدافع با تجربه می‌تواند چنین ابهامی را القاء کند. بنابراین پارلمان با تعیین ضابطه‌ای روش، به سرعت برای محدود کردن حوزه نظریه جدید اقدام کرده و استفاده از مستندات پارلمانی را به

۱. همان

۲. [1985] 2 All E.R. 641) برای بررسی مثال استفاده از مستندات مرحله پیش‌پارلمانی جهت شناسایی اهداف قانونگذاری رجوع کنید به (R. v. Allen, 2 All E.R. at 859 Hughes, 2 All E.R. at 859) تقریباً همواره به معنای گزارش رسمی کارهای نمایندگی، شامل نقل لفظ به لفظ بحث‌ها در مجلس عوام و لوردمای باشد که در صورت جلسه رسمی (Hansard) منتشر شده است.

4. See Pepper v. Hart, [1993] 1 All ER 42, 69.

اظهارات ارائه دهنده طرحی که تصویب شده است و در صدد تفسیر آنیم، محدود نماید.^۱

سومین مورد (که اظهارات مورد استناد باید شفاف باشد) ممکن است به اندازه کافی معقول به نظر آید، اما باز هم ممکن است ذکاوت وکیل به اندازه‌های باشد که در امکان استناد به هر اظهارنظر خاصی، تشکیک کند. پس از بررسی منشاء، روند تکامل، ماهیت و اقتدار مکتب هدفگرا در حقوق عرفی انگلستان، حال مناسب است که به جایگاه آن در حقوق جامعه اروپایی بپردازیم.

۴- تفسیر تحت اللفظی و تفسیر هدفگرا در حقوق جامعه اروپا

نظریه تفسیر تحت اللفظی هیچ گاه در نظام حقوق نوشته^۲ که مبنای قوانین جامعه اروپایی است، جایگاه اصلی و عمده‌ای نداشته است. به علاوه، به طور طبیعی ایفای نقشی بر جسته از سوی تفسیر تحت اللفظی در یک نظام چند زبان که همه زبانها (نه زبان) در آن معتبرند، غیر محتمل است. بنابراین همان طور که بحث آن نشان می‌دهد، دادگاه اروپایی به معیارهایی چون طرح کلی قانون و اهداف آن اهمیت بیشتری می‌دهد تا به معنای تحت اللفظی کلماتی که برای انتقال آن طرح و اهداف، مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

در پرونده Wendelboe v. LJ Music^۳ دادگاه اروپایی می‌باشد بند اول از ماده ۲ مربوط به دستورالعمل انتقال تعهدات را تفسیر می‌کرد دادگاه به طور اختصار چنین گفت: "حقوق و تعهدات برآمده از یک قرارداد استخدام یا ناشی از یک رابطه استخدامی که در تاریخ انتقال وجود داشته ... باید به دلیل آن انتقال به انتقال گیرنده، منتقل شود"^۴. سؤال این بود که آیا در تاریخ انتقال، قرارداد استخدام باید موجود

۱. در عمل، تقریباً همه دادخواست‌های دولتی هستند، بنابراین کسی که اظهارات دادگاه خطاب به اوست، در اکثر موارد یک وزیر دولت خواهد بود.

۲. حقوق نوشته (Civil Law) به معنای حقوقی است که بر مبنای حقوق رومی (Romar Law Based) شکل گرفته است.

3. Wendelboe v. L.J. Music APPS, [1985] E.C.R. 457 (Eng.).

4. *Id.* at 466.

باشد یا تعهدات یاد شده؟ در نسخه انگلیسی و دانمارکی متن این قانون، هر یک از دو ترتیج‌گیری ممکن است، اما در نسخه هلندی، فرانسوی، آلمانی، یونانی و ایتالیایی تنها یک تفسیر تحت‌اللفظی قابل اعمال است و آن این که معنای اول (قرارداد استخدام یا رابطه استخدامی) باید در تاریخ انتقال موجود باشد. به عبارت دیگر، امکان ندارد از خواندن تمام نسخه‌های رسمی به چند زبان، به یک معنای تحت‌اللفظی واحد برسیم. اگرچه برداشتی در این پرونده مبنی قرار گرفت که از بیشتر زبانها بر می‌آمد، اما هیچ قاعده‌ای وجود ندارد که ایجاب کند که در تمام پرونده‌ها همین‌گونه رفتار شود. برای مثال در پرونده Elefanten Schuh v. Jacqmain^۱ دادگاه اروپایی باید ماده ۱۸ معاهده جامعه اروپایی درباره صلاحیت قضایی و اجرای احکام، مصوب ۱۹۶۸ م را تفسیر می‌کرد.^۲

مشکل از ناهمگویی بین نسخه‌های فرانسوی و ایرلندی از یک سو و نسخه‌های انگلیسی، دانمارکی، هلندی، آلمانی، ایتالیایی از متن ماده مذبور از سوی دیگر، نشأت می‌گرفت.^۳ به ویژه نسخه انگلیسی به عنوان نماینده گروه اکثریت اظهار می‌داشت که: "دادگاه کشور طرف قرارداد که خوانده (مدعی‌علیه) در برابر آن حاضر شود، برای رسیدگی به دعوا صلاحیت دارد. این قانون در مواردی که حضور در دادگاه تنها برای اعتراض به صلاحیت آن باشد، مجری نخواهد بود".^۴ با این فرض که واژه "تنها" (Solely) در متن ماده معنای خاصی دربرداشته باشد، درنتیجه خوانده که مدعی است که می‌خواهد هم به صلاحیت دادگاه و هم (در صورتی که اعتراض به صلاحیت دادگاه وارد تشخیص داده نشود) به ماهیت پرونده اعتراض کند باید این‌گونه تصور شود که به صلاحیت دادگاه آن کشور گردن نهاده است.^۵ دادگاه اروپایی نسخه‌های

1. Elefanten Schuh v. Jacqmain, [1981] E.C.R. 1671 (Eng.).

۲. پیمان جامعه اروپایی درباره صلاحیت قضایی و اجرای احکام (۱۹۶۸ م)، به طور عمومی به عنوان پیمان بروکسل شناخته می‌شود.

3. Jacqmain, [1981] E.C.R. at 1671.

4. همان؛ همچنین ماده ۱۸ پیمان بروکسل.

۵. همان

فرانسوی و ایرلندی که حاوی هیچ لفظی مترادف با "تنها" نبود را مورد حمایت قرارداد، با این استدلال که "نسخه‌های مزبور" به اهداف و روح معاهده نزدیک‌تر است^۱ از آنچه در ترجمه این ماده به زبانهای دیگر، یافت می‌شود^۲.

A court of Contracting State before whom a defendant enters an appearance shall have jurisdiction.

البته عدم بها دادن به شیوه تفسیر تحت‌اللفظی از سوی جامعه اروپایی این گزینه را پیش رو می‌گذارد که شیوه یا شیوه‌های دیگری باید در پیش گرفته شود. در جهان، اصطلاح مورد اتفاقی برای توصیف چنین تکنیک‌هایی وجود ندارد، اما دو راه غالب در اینباره، تفسیر از روی متن یا نمودار و تفسیر غایی‌اند.^۳ میراس (Mayras)، مشاور دادگاه جامعه اروپایی، این موضوع را در عبارات خود به خوبی توضیح داده است: "هدف اصلی دادگاه یافتن آشکار قانون است". این دادگاه نمی‌تواند تشخیص خود را به جای نظر جامعه اروپایی قرار دهد، هنگامی که معنای قانون روشن است، باید آن را با همان معنا به کاربرد، حتی اگر نصور شود که این حکم رضایت بخشی نیست. به هر حال مسلم است که ساختار تحت‌اللفظی یک قانون باید همواره مورد پذیرش قرار گیرد. البته اگر این ساختار منجر به یک نتیجه غیرمنطقی در ابطه با شرایطی شود که دادگاه معتقد است قانون شامل آن می‌شود، ممکن است تردیدی درباره آن به وجود آید؛ به عبارت دیگر، معنای آشکار و معنای تحت‌اللفظی یکسان نیستند. بسیاری موارد بوده است که دادگاه یک تفسیر تحت‌اللفظی را به عنوان معنای دیگری که آن را موفق‌تر با طرح کلی قانون مصوب یافته، رد کرده است.^۴

۱. همان

۲. قراعد تفسیر قوانین جامعه اروپایی (۱۹۸۹م)، استات ال آر. ۱۸۲ و ۷۳-۱۶۸ (جایی که ملت از کلمات «teleological» و «schematic» استفاده کرده است، همچنین مراجعه کنید به «استفان و ترویل» و «پل بیومونت» حقوق اتحادیه اروپایی (۱۹۹۹م) (جایی که نویسنگان از کلمات «contextual» و «schematic» استفاده کرده‌اند).

3. Fellinger v. Bundesanstalt für Arbeit, [1980] 1 E.C.R. 535, 550 (emphasis added).

همان طور که میراس تأکید کرده است، در تفسیر قانون باید هم مقصود و هم فحوای قانونگذاری مورد توجه قرار گیرد.^۱ در عمل معمولاً این دو عامل به اندازه‌ای همراه و نزدیکند و مقادیکی شامل دیگری هم می‌شود که به یک عامل که وابسته به متن و فحوای ماده قانونی است بدل می‌شوند.^۲

یکی از مهمترین نمونه‌های تفسیر هدفگرا در پرونده van Gend en Loos v. Nederlandse Administratie der Belastingen^۳ می‌شود. در این پرونده یک شرکت هلندی به واسطه نقض ماده ۱۲ (ماده ۲۵ کنونی) معاهده جامعه اروپایی، که کشورهای عضو را از "وضع هر گونه عوارض گمرکی جدید بین یکدیگر"^۴ منع می‌کند، مورد ستم قرار می‌گیرد. سؤال اینجاست که آیا شرکت می‌تواند این ماده را علیه مسؤولان گمرکی هلند در دادگاههای این کشور اجرا کند.^۵ دادگاه اروپایی اینگونه حکم داد: "در واقع، طبیعت این منع نشان می‌دهد که با هدف رسیدن به یک نتیجه عملی (direct effects to produce) در روابط حقوقی بین کشورهای عضو و اتباع آنها وضع شده است ... با توجه به روح، فحوی کلی و عبارت معاهده، ماده ۱۲ باید به عنوان قانونی تفسیر شود که در راستای رسیدن به یک نتیجه عملی و اعطای حقوق فردی که دادگاههای ملی باید از آن حراست کنند، تصویب شده است".^۶

1. *Id.* at 550

۲. در واقع در نظر اول یافتن هر گونه نقطه تمایزی مشکل است، از آنجایی که دست کم قسمتی از هدف هر بخش قانون جامعه اروپایی باید در راستای همان فحوای کلی قانون جامعه به عنوان یک کل یا قسمتی قابل شناسایی از آن باشد. بنابراین نمی‌توان بالورد مکنی استوارت، اولین قاضی انگلیس در دادگاه عدالت اروپایی، مخالفت کرد. او عقیده داشت که باید مراقب تحلیلهای بیش از حد یا بیمورد در موقع تفسیر قانون باشیم. (لورد مکنی استوارت، جامعه اروپایی و نقش قانون (۱۹۷۷)، ۷۷. برای دیدن نظرات بیشتر درباره اهداف قانونگذاری قوانین جامعه به پرونده زیر مراجعه کنید:

26/62, Van gend en Loos v. Nederlandse Administratie der Belastingen, 1963 E.C.R. I

3. *Id.* at 4.

4. *Id.* at 3.

5. *Id.* at 12.

به عبارت دیگر، فحوى کلی و در نتیجه یک هدف قابل شناسایی قانون جامعه اروپایی با پاسخ مثبت به خواسته شرکت مذکور سازگار است؛ و این پاسخ از جانب الفاظ ماده مربوطه نیز مورد تأیید است.

به هر حال در برخی موارد، ممکن است عوامل دیگر به درستی برای نفی معنای تحتاللفظی عمل کند. برای مثال در دعوای *Commission v. Netherlands* موضوع این بود که آیا کره‌هایی که در انبار گمرک هلند نگهداری می‌شد، از نظر قانون می‌توانست دوباره در اندازه‌های کوچکتر بسته‌بندی شود¹. در پاسخ به ادعای هلند که این یک موضوع ملی است، دادگاه اروپایی گفت: "... این ادعا که اختلاف بر سر بسته‌بندی یکی از اشکال موضوع نگهداری در ماده یک دستورالعمل (۱۷/۲۳۵) است، به صرف اینکه در گمرک هلند مجاز شمرده می‌شود، غیر قابل قبول است. اگر چه قوانین ملی در دوره‌های قبل از اجرای دستورالعمل، در جامعه اروپایی اجرا می‌شد، اما هدف آن استقرار قوانین ملی نبود، بلکه هماهنگ کردن آنها بود ..." در نظر دادگاه، این سؤال که بسته بندی در مطمع نظر قوانین گمرکی جامعه اروپایی اجرا می‌شد، اما هدف آن استقرار قوانین ملی نبود، بلکه باید عملکردها با عنایت به اهداف رویه‌های انبارهای گمرکی مورد توجه قرار گیرد². در میان تأیید یا نفی مطلق تفسیر تحتاللفظی، این امکان وجود دارد که با روش‌های تفسیری دیگر، شیوه تحتاللفظی را تکمیل نمود. با مطالعه مواردی که دادگاه اروپایی درباره آن حکم داده است، روشن می‌شود که قانون جامعه اروپایی معنای تحتاللفظی را تنها به عنوان یکی از عواملی که باید برای کشف معنای مورد نظر قانونگذار مدنظر باشد، به رسمیت می‌شناسد، با در نظر گرفتن اینکه توجه به اهداف قانونگذاری جزء مهمتری از این عوامل را تشکیل می‌دهد.

1. *Id.* at 1196.

2. *Id.* at 1205 (emphasis added).

۵- تشخیص اهداف قانونگذاری در حقوق جامعه اروپایی

هنگام بحث درباره تشخیص اهداف قانونگذاری، ضروری است بین معاهدات جامعه اروپایی و قوانین آن تفاوت قائل شویم. با توجه به اینکه قانون معنای مضيق‌تری از قواعد، دستورالعملها و احکام دارد.^۱

به عنوان بحثی مهم، باید بر تفاوت و مغایرت بین طبیعت مصنوعی و ساختگی نظام حقوقی جامعه اروپایی و پیزگی طبیعی و خودجوش نظامهای حقوقی محلی کشورها تأکید کنیم. یک نمود مهم این امر آن است که کل جامعه اروپایی، از جمله نظام حقوقی آن، بر مبنای اهداف تبیین شده و روشن استوار است.^۲ برای مثال، دیباچه معاهده جامعه اروپایی تعدادی از اهداف اجتماعی و اقتصادی را به عنوان اساس رسیدن به "یک اتحاد همیشگی و مستحکم بین مردم اروپا" برمی‌شمرد.^۳

علاوه بر این کلیات درباره اهداف نظام حقوقی جامعه اروپایی، هر کدام از بخش‌های قانونگذاری - قواعد، دستورالعملها و احکام هدف خود را خواهد داشت. به طور کلی قوانین جامعه اروپایی تا آنجا که ممکن است باید، به شیوه‌ای تفسیر شود که آن را با معاهدات و اصول کلی حقوق جامعه اروپایی سازگار سازد.^۴ مستندات و مقدمات در قوانین جامعه اروپایی دو عامل برای ترجیح معنایی خاص هستند. مستندات شامل چند پارagraf کوتاه هستند که هر کدام با عبارت "با توجه به" شروع می‌شود. مستندات به طور کلی ماده یا مواد مرتبط معاهده را مشخص می‌کنند و هر طرح پیشنهادی مرتبط و نظرات و مذاکرات که قانون مورد بحث بر جایگاه حقوقی آن

۱. لورد اسلین، نگاهی به متون جامعه اروپایی، استنات. ال. آر. ۱۲ و ۱۳ (۱۹۹۲).

۲. همان طور که قبل از فصل دوم اشاره شد، اختلافهای آشکار بین نظامهای حقوقی محلی وجود دارد. به پاورقی ۱۶ و متن مربوطه در فصل دوم مراجعه کنید.

۳. نسخه یک پارچه معاهده تأسیس جامعه اروپایی، ۲۴ دسامبر ۲۰۰۲، او. جی. 33 (C 324) و ۲۹ (۲۰۰۲). ماده ۲ معاهده، وظیفه جامعه در شرایط مشابه را تعیین کرده است. همان، ۴۰.

4. Klensch v. Secrétaire d'Etat à l'Agriculture et à la Viticulture, [1986] 10 E.C.R. 3477; Rauh v. Hauptzollamt Nürnberg-Fürth, [1991] 3 E.C.R. 1647.

5. See, e.g., Commission Regulation 282/2004, 2004 J.O. (L 49) 11; Commission Regulation 283/2004, 2004 J.O. (L 49) 25.

دلالت دارد. بنابراین مستندات در مواردی مهم هستند که معنای قانون مورد سؤال است، همچنین در شناسایی اهداف قانونگذاری و کمک به تفسیر آن به کار می‌رودند که یک مهارت مورد نیاز در اعمال حقوقی است.

مقدمات: شامل چند پاراگراف نسبتاً بلندتر هستند که هر کدام با عبارت "با در نظر گرفتن اینکه ... " Whereas شروع می‌شود. مقدمات، دلایل قانونگذاری را بیان می‌کنند و بنابراین در شناسایی اهداف قانونگذاری مفیدند.

در خارج از متن معاہدات، بررسی "اقدامات تمهدی" برای تصویب قانون، می‌تواند به تفسیر قانون کمک شایان کند. مشروط بر اینکه بدانیم "هر استدلالی ... که بر مبنای نفس معاهده نباشد، مستحکم و قطعی نیست". به هر حال چنین کمکهایی و مساعدت محدود آنها، همیشه موجود نخواهد بود. در چنین مواردی، و "در نبود اسناد مؤثر که به روشنی نیت تهیه کنندگان طرحهای قانونی را بیان کند، دادگاه تنها می‌تواند بر الفاظ به همان صورتی که بیان شده‌اند تکیه کند":¹

بررسی اقدامات تمهدی برای تفسیر قوانین جامعه اروپایی نیز مطلوب است. برای نمونه دادگاه اروپایی در پرونده Stauder v. City of Ulm² می‌گوید: "اسناد و مقدمات تصویب یک قانون، تمایل به اصلاح قانونی را نشان می‌دهد که هنگام بررسی یک طرح مقدم بر آن پیشنهاد شده بود".

در مورد مشابه دیگر، دادگاه اروپایی در حکم خود اعلام نمود نامه‌های ارسال شده توسط European Coal and Steel Community به مخاطبین یک حکم، مستندات خوبی برای تفسیر همان حکم هستند³. از سوی دیگر، "اظهارات بعدی مقامات رسمی نمی‌تواند هیچ اثری در تفسیر احکام از دیگری داشته باشد، دست کم هنگامی که چنین تفسیری بدون لحاظ اظهارات بیان شده، به یک نتیجه منطقی می‌انجامد":⁴

1. Simon v. Court of Justice, 1961 E.C.R. 115.

2. Stauder v. City of Ulm, Sozialamt, Case 29/69, [1969] E.C.R. 419.

3. Societa Industriale Acciaiere San Michele v. High Authority of the European Coal and Steel Community, [1964] C.M.L.R. 146 (1964).

4. Lemmerz-Werke GmbH v. High Authority, [1964] C.M.L.R 384.

دقت در موارد بالا به این نتیجه رهنمون می‌شوند که قانون جامعه اروپایی نسبت به قوانین عرفی انگلیس دارای ابزار پیشرفت‌تری برای شناسایی اهداف قانونگذاری است. به هر حال تصور مکتب تفسیر غایی که قانون جامعه اروپایی بر مبنای آن استوار است کمتر از اینها تعجب برانگیز است.

۶- استفاده از شیوه تفسیری جامعه اروپایی در دادگاههای انگلیس همانطور که گفتیم، در مراحل اولیه عضویت انگلیس در جامعه اروپایی، لرد دنینگ، رئیس دادگاه پژوهش، بر نیاز دادگاههای انگلیس به در خدمت گرفتن شیوه تفسیری حقوق اروپایی در هنگام تفسیر قوانین جامعه اروپایی تأکید کرد. در پرونده & Henn Darby v. Director of Public Prosecutions موضوع این پرونده این است که آیا منع واردات کالاهای ضداخلاقی در قانون انگلیس^۱ با ماده ۳۰ معاهده ۱۹۵۷ م. رم مبنی بر ممنوعیت وضع محدودیتها کمی بر واردات از کشورهای عضو، مغایرت دارد یا خیر؟^۲ دادگاه اروپایی در پاسخ به سوال مجلس لردها، اعلام کرد که به طور حتم طبق قانون جامعه اروپایی، یک ممنوعیت مطلق، مصدق محدودیت کمی است. وقتی پرونده به مجلس لردها بازگشت، لرد دیبلک گفت: "مسأله قابل تأملی است که در دادگاه پژوهش اظهار شده، این است که آیا ممنوعیت مطلق واردات تعریف خاصی از کالاهای می‌تواند محدودیت کمی باشد یا در حدی باشد که همان اثر را داشته باشد، تا بتواند تحت ماده ۳۰ قرار گیرد. اینکه چنین تردیدی باید بیان شود نشان می‌دهد که استفاده از ساختار قانونی انگلیس برای تفسیر معاهده اتحادیه اروپایی یا قواعد و سنتور العمل های آن در یک دادگاه انگلیسی مضر است".^۳

۱. قانون ادغام حقوق گمرکی، ۱۸۷۶، سی. ۳۶ ماده ۴۲ (متن انگلیسی).

۲. معاهده رم، ۱۹۵۷، سی. ۲ ماده ۳۰.

3. See Henn & Darby, [1981] A.C. at 904.

از منظر جامعه اروپایی، نیاز به بکارگیری شیوه‌های مشترک، تنها و سیله‌ای برای افزایش پیوستگی حقوقی جامعه به عنوان یک کل نیست¹. بلکه در کنار آن، نمود یک نظریه است که به قاعده‌سازی در پرونده Von Colson v. Land Nordrhein-Westfalen Marleasing SA v. la Comercial Internacional de Ali-mentacion SA منجر شد همان طور که در پرونده اعمال شد. در مورد اول، دادگاه اروپایی گفت: "برای اجرای قوانین ملی، مخصوصاً آنها که برای اجرای یک دستور العمل جامعه مطرح می‌شوند، لازم است دادگاه‌های کشورها قوانین ملی خود را با توجه به الفاظ و اهداف دستورالعمل برای رسیدن به نتیجه‌ای که در معاهده بیان شده، تفسیر کنند".²

اگرچه تأکید این اظهارات بر قوانین ملی است که برای اجرای مقررات جامعه اروپایی مطرح می‌شوند، وقتی به عنوان یک سخن کلی به آن نگریسته شود، به طور منطقی، واضح است که برای اجرا درباره تمام قوانین ملی بیان شده است. همین مسئله در پرونده دوم نیز وجود داشت؛ پرونده‌ای که دادگاه‌های کشورها را به تفسیر قوانین ملی با توجه به قوانین جامعه اروپایی تا حد ممکن، وادار می‌کند، حتی اگر هیچ قانون ملی برای انتباخ با قوانین جامعه تصویب نشده باشد.³ این حکم شرایطی را شامل می‌شود که در آن، قانونگذاری‌های قبلی وجود دارد، و واضح است که چنین قوانینی نمی‌تواند برای انتباخ با ماده‌ای از قوانین جامعه تصویب شده باشد، زیرا در زمان تصویب آن وجود نداشته است.

1. See Simmenthal SpA, [1978] E.C.R. 629, 643.

2. Case 14/83, Colson v. Land Nordrhein-Westfalen, [1984] E.C.R. 1891, 2 C.M.L.R. 430 (1984).

3. Case C-106/89, Marleasing S.A. v. La Comercial Internacional de Alimentación S.A., 1990 E.C.R. I-4135, [1992] 1 C.M.L.R. 305 (1992).

4. *Id.* at 430 (emphasis added).

5. Marleasing, [1992] 1 C.M.L.R. 305, 307.

۷- نتیجه گیری

هم قانون عرفی انگلستان و هم قانون جامعه اروپایی، رویکردی غایتگرا به تفسیر قوانین دارند. اما یک تفاوت اساسی بین این دو نظام حقوقی وجود دارد. در نظام حقوقی جامعه اروپایی به اهداف قانونگذاری که به طور مفصل و صریح بیان شده است رجوع می‌کنند. در مقابل، نظام حقوقی انگلیس تنها راههای محدودی را برای شناسایی اهداف قانونگذاری ارائه می‌کند، و اغلب این اهداف با شفافیت کمتری شناسایی می‌شوند. همچنین شناسایی اهداف قانونگذاری در نظام حقوقی انگلیس امری مشکل و مشکل‌تر از آن مطمئن بودن از صحت چنین شناسایی است.

در نهایت، همان‌طور که تعداد دعاوی مرجع به دادگاه اروپایی، نشان می‌دهد، امکان راحت‌تر و دقیق‌تر کشف اهداف قانونگذاری در قوانین جامعه نسبت به نظام حقوقی انگلیس، الزاماً تضمین نمی‌کند که اختلافات بدون توصل به دادگاهها، حل خواهند شد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم پزشکی